

**Baluwa inandi yanga Paolo
yavalembidile
Vasesalonike
Ulongoledi wa baluwa inandi
ya Vasesalonike**

Baluwa inandi ya Vasesalonike ilembwije na Ntume Paolo (sula ya 1:1) mmwaka fulani pepi na mwaka wa 51 kutandikila mwaka wavelekwejije Yesu Kilisto. Inahululika kuva Paolo áilembile baluwa aino mmahiku alala lanaikele namene aneko ku Kolinso, kwa myedi kumi na nane (Matendo 18:1-18). Likuwa lya vakúkulupila va ku Sesalonike alitandilihije Paolo nawi Sila pavanavele mmwanda wavo wavili wa kunachiyanjaja Malove Lambone lamwâmba Yesu Kilisto (Matendo 17:1-9). Nchitabu cha Matendo ñilembwa kuva likuwa lya vakúkulupila lya ku Sesalonike litandilike na Vayahudi kadiki na Vagiliki njo vanavele vohe.

Kwa kuva Paolo nanga panahulwile kuisalila aneko ku Sesalonike kwa maduva lohe bada ya kutandiliha likuwa anelyo lya vakúkulupila, bahi, nkuituma baluwa aino uchinga avakamye mitima na kuvahunda vakúkulupila va aneko. Baluwa aino ñlonjelela mambo lohe, na ñvele na mahundo lohe layâmba namuna ya kuikala maisha la Chikilisto. Uchocho, Paolo ñlonjelela kwamba kuuya kwanga Kilisto, kwa kuva, yònekana kuva vakúkulupila va ku Sesalonike vánabanihwa namene na vanu vanji ing'anya

ya ing'ulupa yavo (sula ya 1:6, 2:14-16). Paolo átumidile habali aneyo ya kuuya kwa Yesu Kilisto malinga indila ya kuvakamya mitima uchinga vahwinge muing'ulupa, na kuvahimya vaikale kwa kunkatapalila Nnungu (sula ya 5:6-8).

Uinjipihwa wa baluwa ya Vasesalonike

1. Sula ya 1, Paolo àtandilika baluwa aino kwa kuvasalimila Vasesalonike na ànshukulu Nnungu kwajili yavo.
2. Sula ya 2-3, Paolo àelesa ing'anya inan-tendile atime unavalola kavila na namuna chakatapaliwije na habali dyavo dyapewije na Timoseo kuva vavenkuhweneha kuikamuliha ing'ulupa yavo mpaka vino. Uchocho, Paolo àvahaulila Vasesalonike kuva Nnungu akàvachimulila indila ya kwida achiaide unavalola.
3. Sula ya 4:1-5:15, Paolo àelesa namuna chivalembelewa vaikale Vakilisto kupapatana na lilolelo lyao lya kuuya kwa Kilisto.
4. Sula ya 5:16-28, Paolo àmalilila baluwa yake kwa kuvasalimila kavila vakúkulupila, akuno wavaamulisa vaisome baluwa aino muyo mwa vakúkulupila vammalele.

Ntandiliko wa baluwa yanga Paolo

¹ Baluwa aino ìhaloka kwang'une Paolo na Sila* na kwa Timoseo. Tùnnembilanga mwenu mmanu mma likuwa lya vanu vankulupila Yesu mma

* **1:1** Nsitali auno ùlembwijé Silwano, kwamba lina linji lya Sila.

aneko ku Sesalonike, mmanu mma Atata Nnungu na Nang'olo wetu Yesu Kilisto.

Hwetu tũnyuwilanga mwenu inema na amani, viive pamo na mwenu.

Iikadi na ing'ulupa ya Vasesalonike

² Tũnanshukulu Nnungu maduva lammalele kwajili yenu mwenu mmammalele, akuno utunkumbukilanga kwa kunnyuwilanga bila kuhopela.

³ Patunshukulu Nnungu Atata wetu, hwetu tũnankumbukilanga mwenu pameho pake namuna chimulanguja ing'ulupa yenu kwa kuntumikila Nnungu, na namuna chimutumbama kukola madengo ing'anya ya itamwi yenu na namuna lilolelo lyenu kwanga Yesu Kilisto chilihwingile.

⁴ Mmakukulupila avangu mutâmwa na Nnungu, hwetu tũnimala kuva Nnungu ànintandolanga kuva mmanu vake.

⁵ Kwa kuva, Malove Lambone lamwâmba Yesu nanga palanaidile kwenu mwenu kwa malove weka. Henga patunaidile unannyubililanga mwenu, tũdile na dimongo dya Nnungu na kwa kuhululihwa na Umumu Wanaswe, akuno utumala kuva achila chitutangola nni cha uhiu. Mwenu mũnimala namuna chituchiikalanga pamo na mwenu uchinga mupate faida.

⁶ Mwenu múpapete nfano wetu na nfano wa Nang'olo. Ikànava mũnibanihwa namene, henga múpwechedile lilove lyanga Nnungu kwa ihangaladi ihalôka kwa Umumu Wanaswe.

⁷ Bahi kwa indila aino, m̀lungujije nfano ukatapele kwa vakúkulupila vammalele va chilambo cha ku Makedoniya na ku Akaya.

⁸ Kwa kuva, kupapatana na itumbami yenu, kutandikila kwenu mwenu lilove Iya Nang'olo líniyanjajika, na akee chihi nchilambo cha ku Makedoniya na ku Akaya bahi, henga habali dya ing'ulupa yenu kwa Nnungu díniyanjala kila pachinu, ata hwetu nanga patunavele na haja ya kutangola lilove lyohelyo kwamba Malove Lambone.

⁹ Vanu anevo v`nahaula namuna chimunatupwecheledile patunahwikile kwenu mwenu na namuna chimulekile kudyabudu disanamu, nkuntumikila Nnungu avéle na umi, yani Nnungu wa uhiu.

¹⁰ Na v`nahaula namuna chimunnindilila Yesu, Mwanawe Nnungu asulupuke kuhaloka kulihunde. Aneyo Nnungu njo ananfufwile Yesu kuhaloka kwa vanu vahwíle, na Yesu njo atupôha kuhaloka mugasabu ya Nnungu ída.

2

Utumishi wanga Paolo aneko ku Sesalonike

¹ Mmakukulupila avangu, mwenu mmene m̀nimala kuva, mwanda wetu kwenu mwenu ukánavele wa bule.

² Malinga chimumaite kuva, kabla tuk`nambihwika kwenu mwenu, tútandilike kubanihwa na kutangolwa malove lahakalenge muimanga ya ku Filipi. Henga pamo na mambo anelo, Nnungu átutendile tunnyubilile mwenu Malove lake Lambone bila kuyopa.

³ Mahundo letu nanga palanavele la kulambila wala nanga palanakudungidile mambo lahakalenge na wala nanga palachinkumba munu.

⁴ Henga maduva lammalele tûtangola chihi chalambela Nnungu, kwa kuva nang'e átuwene kuva tûnafala kwa madengo la kuhubili Malove Lambone. Hwetu tukátaha kuvakatapalila vanu, henga tûlambela tunkatapalile Nnungu alolêha mmitima yetu.

⁵ Malinga mwenu chimumaite kuva, wala nanga liduva kananga limo litunatangwele malove la kulipakaha kwa vanu wala nanga patunalembedile kupata dimali kwa sili, Nnungu njo shahidi wetu.

⁶ Wala nanga patunalembedile kupata imbili kuhaloka kwa vanu, wala kwenu mwenu, wala kwa vanu vanji.

⁷ Kwa kuva, hwetu nni mitume tûvá Kilisto, bahi tûnahulula chihi kulonga vitukutuku fulani kwenu mwenu. Henga hwetu túvele tuvapole kwenu mwenu muchi mama chavakambikambila vana vake.

⁸ Hwetu twanantamwanga namene mwenu, mpaka twávele tayali akee kunnyubilila chihi Malove Lambone, henga pamo na kutenda lammalele latuhulwile uchinga tunnyangatange mwenu.

⁹ Mmakukulupila avangu, mwenu mùnakumbukila namuna chituchibanika kwa kukola madengo lakamajanga. Patuchinnyubilila Malove Lambone la Nnungu, túkola madengo chilo na muhi uchinga tunanteme munu woheyo wa kwenu.

¹⁰ Mwenu mmene nni mmashahidi vetu, na

Nnungu uchocho ànashuhudila kuva, patuchiikala kwenu mwenu mmakukulupila, túikala kwa uwanaswe na kutenda lalalembela Nnungu na bila kuva na likosa lyohevyo kwenu mwenu.

¹¹ Mùnimala saana kuva, twantendeledile kila munu muchi atata chavatendela vana vake mwene.

¹² Hwetu twaninkamyanga na kuntujanga mitima na kunnyuwanga namene muikalange muchi chalembela Nnungu ankumbulânga mwenu uchinga muinjile mu Ufalume wake na ukulu wake.

¹³ Kavila, tùlebelewa tùnshukulu Nnungu maduva lammalele kwajili ya chinu achino, pamunapilikene lilove lya Nnungu kuhaloka kwetu hwetu, nanga pamunalipwecheledile muchi lilove lyanga munu, henga múlipwecheledile muchi lilove lya Nnungu, na nni muhiu kuva njo chiivele. Lilove anelyo njo likôla madengo mmitima yenu mwenu mmakukulupila.

¹⁴ Mmakukulupila avangu, mambo ulâla lanahumidile nchilambo cha ku Yudeya mmakuwa la vanu va Nnungu vankulupîla Yesu Kilisto, nni ulolo lankojîje na mwenu. Kwa kuva, mwenu múbanihwije na avenu vakávele Vayahudi, malinga Vayudeya chivanabanihwije na Vayahudi avavo.

¹⁵ Vanang'o njo vanammwalele Nang'olo Yesu pamo na manabii na kutubaniha na hwetu. Vanang'o nanga pavankatopalila Nnungu, na nni amongo va vanu vammalele!

¹⁶ Vànatumbama kutudivila tunavahubilile Malove Lambone vanu vakávele Vayahudi

uchinga vanapohwe. Uvila nni chivahwikila ntululilo wa masambi lávatendìlè maduva lammalele. Henga ntululilo wake gasabu yanga Nnungu ìnivamatokela.

Paolo àlebela avone Vasesalonike

¹⁷ Mmakukulupila avangu, hwetu túhapulanyijwe na mwenu chimmili kwa chipindi chihi chijoko, henga tukanahapulanyijwe na mwenu chinnungu. Bahi ing'anya ya kuva na hamu namene ya kumwonanga, twanitumbama namene uchinga tumwonange kavila!

¹⁸ Hwetu twanikudungila kwida kwenu mwenu, asa nangu Paolo. Myanda yohe nangu nanilinga kupanganika, henga Nanchindenga ánitudivila.

¹⁹ Kwa kuva, mwenu weka njo lilolelo lyetu na ihangaladi yetu na litaji lyetu lya ushindi litumbelinowela muyo mwa Nang'olo wetu Yesu, pambeuya.

²⁰ Nni muhiu kuva, ing'anya yenu mwenu, hwetu tûnalyona na kuhangalala.

3

¹ Na ntululilo wake, hwetu nanga patunahulwile kupililila kavila. Bahi nkwona wasa tuisalile weka ku Asene,

² na kuntuma kwenu mwenu nkúkulupila nnyetu Timoseo, munu antumikila Nnungu pamo na hwetu kwa kuyanajaja Malove Lambone lamwâmba Kilisto. Túntumile kwenu mwenu uchinga apate kunhwingiha na kunkamyanga mwenu mitima yenu muing'ulupa yenu,

³ Uchinga munu woheyo mmwenu anatikinywe ing'anya ya kulaga kwapata. Mwenu mmene münimala saana kuva, kulaga malinga aneko künilebelewa kutukoje.

⁴ Kwa kuva, patunavele pamo na mwenu, twaninnyaulila kuva, tuvammalele tumbelagihwa, na njo uchocho chiihumidile malinga chimumaite.

⁵ Bahi ing'anya ya anelyo, nangu panguwene kuva nikáhulula kuhwenaha kulindilila, bahi nkuntuma Timoseo uchinga ngupate kumala habali dya ing'ulupa yenu. Nangu ngúlipwelela chihi kuva, panjika ayula Nanchindenga, nkúkumba ànilinga kummatohanga mwenu, na madengo lammalele latukodile kwenu mwenu layahike chihi bule.

⁶ Henga vino Timoseo ànikamola kwetu hwetu kuhaloka kwenu mwenu. Àidile na habali dyambone kuyamba ing'ulupa yenu na itamwi yenu. Ànituhaulila kuva, maduva lammalele mùnatuhimukila kwa khangalala, na kuva mùvele na hamu namene ya kutwona, malinga na hwetu chituvele na hamu ya kumwonanga mwenu.

⁷ Bahi mmakukulupila avangu, kubanika na kulaga kwammalele kútupàtà, tùnikamywa mitima na mwenu kwa kupilikana habali dya ing'ulupa yenu.

⁸ Kwa kuva, vino tùnahulula kutula chimbweha kwa kumwona mwenu chimuhwenaha kunkulupila Nang'olo.

⁹ Nangu nikámala namuna ya kunshukulu Nnungu kwajili yenu mwenu ing'anya ya khangalala kwammalele kutuvenakwo muyo

mwanga Nnungu kwajili yenu.

¹⁰ Chilo na muhi tūnatumbama kunnyuwa Nnungu uchinga tupate indila ya kumwonanga mwenu kavila na kunnyenjejija achila chimupungukiwije muing'ulupa yenu.

¹¹ Bahi tūnnyuwa Atata wetu, yani Nnungu mwene, na Nang'olo wetu Yesu, vatuchimulile indila uchinga tupate kwida kwenu mwenu.

¹² Na Nang'olo antende mukulumuke na kuyenjejeke muitamwi imuvenayo mmene kwa mmene na kwa vanu vammalele, malinga na hwetu chituntamwanga mwenu.

¹³ Uchocho, tūnnyuwa Nnungu ahwingihe mitima yenu uchinga mupate kuva mmanaswe na bila likosa muyo mwanga Nnungu Atata wetu, nniduva alila lyambeuya Nang'olo wetu Yesu, pamo na vanu vake vammalele.

4

Kuikala kwa kunkatapolila Nnungu

¹ Bahi mmakukulupila avangu, hwetu twaninnyunda namuna chimulembelewa kuikalanga uchinga mupate kunkatapolila Nnungu, malinga chimuikalanga vino. Na vino tūnnyuwanga namene kwa mamulaka langa Nang'olo Yesu, muhalije namene kunkatapolila Nnungu.

² Kwa kuva, mūnimala nni malaijo ntwani latumwing'enge mwenu kwa mamulaka langa Nang'olo Yesu.

³ Chitukutuku chalembela Nnungu nni kuva, mwenu mū̀ve mmanaswe. Bahi linyemyange na umalaya.

4 Kila munu mmwenu àlembelewa amale namuna ya kuuhulula mmili wake kwa hali ya uwanaswe na ya eshima,

5 na akee kwa kulilekelela kutawaliwa na tama dya mmili, malinga vanu vakánkameke Nnungu chivatenda.

6 Bahi kuyamba malove anelo, munu woheyo mmwenu àlembelewa anankosele nkúkulupila nnyake wala kunkumba. Hwetu twaninnyaulilanga kwamba mambo anelo na kun'dumanga kuva, Nang'olo àmbevahukumu asabu vanu vatendânga mambo malinga anelo.

7 Kwa kuva, Nnungu nanga patuchemile uchinga tuikalange kwa uhakwa, ila tuikalange kwa uwanaswe.

8 Bahi munu woheyo alahîta mahundo anelo, akánnyita munu, ila ànnyita Nnungu amwing'ânga mwenu Umumu wake Wanaswe.

9 Na kuyamba kuvatamwa vakúkulupila avenu, akee lasima kunnembilanga lilove lyohelyo, kwa kuva mwene Nnungu àninnyundanga mwenu kutamwana.

10 Nni muhiu kuva, mwenu mûnavatamwa namene vakúkulupila avenu vammalele va chilambo cha ku Makedoniya. Henga hambi tûnnyuwanga mwenu mmakukulupila avetu, muhalije namene kuvatamwa.

11 Tumbama namene kuikalanga kwa amani. Kila munu alole mambo lake mwene na kukola madengo kwa makono lake mwene malinga chitunnaijenge.

12 Kwa kutenda uchocho, muchimulombolewe na vanu vakánkulupila Yesu, na wala nanga pamumbelambela kuyangatwa na vanu vanji kwa

àlalá lamumbesikikila.

Kuuya kwanga Nang'olo Yesu

¹³ Mmakukulupila avetu, hwetu tukátamwa munamale habali dya avala vahidîle, uchinga munave na lihindambi muchi vanu vanji vakávele na lilolelo.

¹⁴ Kwa kuva, hwetu tûnakulupila kuva, Yesu ánihila na kufufuka, uchocho tûnakulupila kuva, Yesu pambeuya, Nnungu àmbevafufula vanu avala vanahidile akuno uvankulupila Yesu na kuvatenda vaide kwake chalumo na Yesu.

¹⁵ Kwa kuva, kupapatana na mahundo la Nang'olo, tûnnyaulilanga uvila, uhiku wambeuya Nang'olo, hwetu tumbekôjwa tuvèlè tuvumi, tukambevalongolelela avala vahwîle.

¹⁶ Kwa kuva, amuli ya Nnungu paimbehuma, na lidi lya malaika nkulu palimbepilikanika, na lipenga lya Nnungu palimbeuma, Nang'olo mwene àmbesulupuka kuhaloka kulihunde. Koka avala vahidîle akuno uvankulupila Kilsto, vafufuliwe hoti.

¹⁷ Anepo hwetu tuisalidîle, tumbekôjwa tuvèlè tuvumi uhiku anewo, tûmbetwaliwa pamo na vanang'o mmahunde, uchinga tukanchingamile Nang'olo kumahunde. Bahi tûmbeikala pamo na Nang'olo maduva lammalele.

¹⁸ Bahi mwenu kamyana mitima kwa malove alano.

5

¹ Mmakukulupila avangu, akee lasima nangu ninnembilangile mwenu kuyamba habali ya lisaa na uhiku umbehumîla mambo anelo.

² Kwa kuva, mwenu mmene m̀nimala kuva, liduva lyambeuya Nang'olo limbekamola nniduva limukalolela, malinga nkwiva chaida nachilo.

³ Vanu pavambekuva uvahaula kuva, “Pàvele na amani na usalama,” anewo nni uhiku uvambekumbwa na iyondongeki kwa gafula malinga uchungu chunkoja mmahe avêle na chitumbo, na wala nanga pavambehulula kupalanyoka.

⁴ Henga mwenu mmakukulupila avetu, mwenu nanga pamuvele nnupi, bahi ing'anya ya anelyo, liduva anelyo nanga palimbenkojanga kwa gafula muchi nkwiva.

⁵ Kwa kuva, mwenu mmammalele nni mmanu muikâla munng'anje, yani ni mmanu mma muhi. Hwetu tukee tuvanu t̀v́a chilo wala t̀v́a nnupi.

⁶ Bahi tunalale luwono muchi vanu vanji, henga t̀v́e meho na tulikamulange.

⁷ Kwa kuva, avala valâla luwono vâlalá chilo, na avala vakalêwa vâkalewa chilo.

⁸ Henga hwetu nni tuvanu t̀v́a muhi, t̀lembelewa t̀v́e tuvanu t̀v́a kulikamulanga. Na t̀lembelewa tuwale ing'ulupa na itamwi, muchi likakamba lya kulichingila mmihuva, na lilolelo lyetu lya upohi l̀ive muchi kofiya ya kutuchunga.

⁹ Kwa kuva, Nnungu nanga panatuchemile uchinga tupate gasabu yake, ila tupate kupohwa kwa indila ya Nang'olo wetu Yesu Kilisto.

¹⁰ Nang'e ánihila kwajili yetu hwetu, uchinga pambeuya tupate kuikala pamo na nang'e ikáva t̀mbekuva tuvèlè tuvumi au tuhwilè.

¹¹ Bahi kamyana mitima na kudengana mu-ing'ulupa, malinga chimutenda vino.

Malaijo na disalamu dya ntululilo

12 Hambi mmakukulupila avetu, tũnyuwanga muvaeshimu avala vatumbâma kukola madengo la Nang'olo mmwenu, avala vannodyânga na kunnyundanga namuna ya kuikala Chikilisto.

13 Veng'e eshima ing'ulungwa na kuvatamwa, ing'anya ya madengo lavo lavakola. Na muikalange kwa amani mmene kwa mmene.

14 Mmakukulupila avetu, hwetu tũnannyuwanga namene muvadumange valêmwa na kuvakamya avala vadidimênge mitima na kuvayangata avala vadabadânga muing'ulupa, na mùùve mmanu mma kuvapililila vanu vammalele.

15 Kaleha, munu woheyo anampindikule nnyake lahakalenge kwa lahakalenge, ila maduva lammalele tahanga kutendelanila lambone mmene kwa mmene na kwa vanu vammalele.

16 Hangalala maduva lammalele,

17 na yuwanga bila kuhopela.

18 Munshukulu Nnungu kwa kila namuna. Kwa kuva, anelo nni mambo lalalembela Nnungu mulatende ing'anya ya kulundanywa kwenu na Yesu Kilisto.

19 Munaladivile madengo la Umumu Wanaswe.

20 Na wala munausalau unabii.

21 Henga mulolehe saana kila chinu na kuchikamula achila chambone.

22 Linyemyange na ubaya wa kila namuna.

23 Mwene Nnungu wa amani, anhahulange mwalehu na kudichunga disungu dyenu na mitima yenu na miili yenu uchinga vinakojwe na likosa muuhiku aula wambeuya Nang'olo wetu Yesu Kilisto.

²⁴ Nnungu anchemânga mwenu achialatende anelo, kwa kuva nang'e nni wa kukulupika.

²⁵ Mmakukulupila avetu, tuyuwilange na hwetu.

²⁶ Vasalimilange vakúkulupila vammalele kwa itamwi ya Chikilisto.

²⁷ Nangu ñimwamulisa mwenu muyo mwanga Nang'olo, muisome baluwa aino kwa vakúkulupila vammalele.

²⁸ Hwetu tùnyuwilanga inema ya Nang'olo wetu Yesu Kilisto ììve pamo na mwenu.

**Lilailano Lyahambi Lya Nnungu Kwa Vanu
Vammalele**
**Portions of the Holy Bible in the Makonde language of
Mozambique and Tanzania**
**Porções da Bíblia Sagrada no idioma Makonde de
Moçambique**

copyright © 2020 Pioneer Bible Translators

Language: Makonde

Contributor: Pioneer Bible Translators

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Makonde

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 6 May 2025 from source files dated 6 May 2025

e50d2b9d-5016-5132-9a8e-701dc953e2af